

Nro. 13.

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Indúlt Bétsből, Kedden Februariusnak 15 ik napján
1803 ik esztendőben.*

B é t s.

Feldmarsal Károly Kir. Fő Herczegét, kevés ideig tartott, de vezedelmes nyavalyájától, az egész Auszriai Birodalomnak örömére és hasznára, a' kegyelmes egek ismét meg szabadították. Egy nap sem múlt el, mellyenn az itt lévő uraságok, és főbb rangú emberek, betegségének ideje alatt, bétsséle-téről értekezni ne kívántak volna. Ki nem lehet mondani, melly nagy nyughatatlanság közt forgott az ide való Publicum, ezen közönséges kedvellégben lévő Kir. herczeg miatt.

Pétersburgból az a' hir jött ide nem régiben, hogy a' Kozákoknak fő Kormányozójok, Gr. Ras-

sumovsky, a' Cs. Kir. udvarnál lévő Orosz követnek édes atya meg halálozott.

Az a' fűtő és egyszersmind világító kemen-tze (Thermolampa) mellyet Morva Ország *Znaym* nevű városában *Winzler* Ur talált, mint köz hasznú és a' fát nagyon kémellő eszköz, közönségesen fel fog vétetődni. Egy illy Thermolámpával három szobát fűteni, világosítani, és 12 15 személy szá-mára főzni sütni lehet egyszersmind.

A' 12 - dik századtól fogva, nem tsak az em-beri nemzetet, hanem még az oktalan állatokatis, nevezetessen a' juhokat, nagyon vesztegette a' him-lő. Tulajdon tapasztalásokból tudják ezt a' Magy. Gazdák, a' melly nyavalya nemtsak a' Magyar és Tot juhokban, hanem még a' Spanyol Országi szár-mazásúakban is sok kárt szokott okozni. Cs. K. udvari Tanácsos és a' Cs. Kir. Familia uradalma-inak fő igazgatója nemes *Holzmeister* ur, ezen drága állatoknak a' vesztegető himlőtölleendő meg-mentésekre nézve magában el tökéletette, hogy a' Spanyol juh bárányokon a' juh himlő bé óltásá-val próbát tegyen. Arravaló nézve Orvos Doctor és a' barmok orvoslásáról tanító tudományak kö-zönséges tanítójával *Pessina* urral magagondolat-jait közölvén, a' Cs. Kir. Familiának Német és Magy. Országi uradalmaiban, a' múlt tavasszal 6000 darab szopos, és 1000 darab idősebb báranyokba, minden eleve való készítés nélkül, óltatta bé a' himlőt, mellyek a' bé óltás után is olly frissek 's vidámak vóltak, mint szinte a' bé óltás előtt. — A' bé óltattak közzül még tsak egy darab sem ve-szett el, és tsak egynéhány találtatott olyan, a' mel-lyen a' himlő ki nem üthetett. Hogy az illy bé

Óltás a' természetes himlő ellen való hathatos eszköz légyen, annak meg tudása végett 1000 darab barányon tétetődött próba, melyek a' természetes himlővel bajoskodó juhok közzé botsáttatván, egyetlen egy darabra sem ragadott az el. — A' bé óltás módjáról, az alkalmas himlő materiának meg választásáról, a' bé óltásra leg alkalmasabb idő szakaszáról, az öreg juh-anyáknak és kosoknak bé óltatásokról egy különös könyvetske fog ki adatodni, és a' mezei gazdaságot kedvellő Publicummal is közöltetni.

Erdély Ország.

Szebenből Jan. 23 ik napján. Cs. K. Generál-Major Baró *Szentkereszthy András* Ö Nagyságát, azon különös vitézségére nézve, melly által valamint az utólsó Török, úgy a' most végződött Francia háború alatt magát mások felett meg különböztette, az Ersébet-Terézia vitézi Rendjének keresztjével, és az ahoz köttetett esztendőnként 500 forintokból álló fizetessel meg ajándékozni méltoztatott a' mi érdemeket betsülni tudó Felséges Urunk.

A' Jénai mineralogica tudós Társaság, nem régiben tartott egyik gyűllésében, Károlyfejevári Kanonokot, ét az oda való Seminariumnak Igazgatóját, F. T. *Hene Ferentz* Urat, a' tetmészeti tudományban, nevezetessen, a' mineralogiában tett előmeneteleire nézve, maga betsületből való tagjai közzé vette fel, és eránta való tiszteletének kinyilatkoztatására, az arról való diplomát nékie megküldötte.

Német Ország.

A' Berliui Német jádzó szineknek (theatrumok)

nak) Directora a' hires *Iffland*, rá unván a' Berlini lakásra, 6000 tallér fizetésre, és több hasznokra a' Stuttgardiai jádzó szin kormányozására vett hivatalt a' Würtembergi uralkodó herczegtől. Több nevezetes Actorok is vettek oda hivatalt a' Berlini és Weimári theatrumokról. — A' maga udvari tisztjeinek és tselédinek eddig való fizetéseket meg jobbitotta, és új 's igen szép köntösbe öltöztette a' nevezett herczeg. Azon pompára, melly az ő Vál. Fejedelemségbe való bé iktatásának idején fog lenni, igen sok készületek tétetődnek Stuttgardiában.

A' Baváriai Vál. Fejedelemnek azon vallásbéli szabad gyakorlást és türedelmet tárgyazó parantsolatja, mellyet a' Magy. Kurirnak Februarius 8-ik napján, 11-ik szám alatt költ darabjának 165 és következő lapjain olvasni lehet, minden újonnan nyért tartományaiban a' papoló székekből hirdette-tett ki, 's mindenütt rendkívül való örömmel vétetődött — Azon gazdag kintset, melly a' Frantzia háború alatt, a' Koloniai fő templomból bátorságnak okáért Frankfurtumba által vitetődött, a' Fr. Kormányfőek vissza kívánván, azt oda vissza kellett venni.

A' Regensburgi rendkívül való Német deputatiónak 29-ik Januariusi tartott gyűllésében, a' közbenjáróságot magokra válált Hatalmasságok miniszterjeiknek azon jegyzésekről, melly a' Treviri Erseknek a' Lüttichi és Bázeli herczegi Püspököknek, az alattok lévő Káptalanoknak, és udvari tisztjeiknek dotatiójokat tárgyazza, az a' végzés hozatódott, hogy az új Vál. Fejedelmeknek, úgymint, a' Bádeni, 's Würtembergi herczegnek, és a' Hesszeni Landgrófnak adallék tudtokra, és ő töllök is kérdettefék meg,

ha az azoknak rendelt fizetéshez akarnak e' ök is valamit adni?

A' későbbi tudósítások szerént, a' birtokaiktól meg fosztatott herczeg Püspökök dotatiójok a' következőkből fog állani: 1) Az *Aschaffenburgi* Vál. Fejedelemnek, Wormátziáért, Hesszen-Darmstadt 10000; Konstantziáért, a' Bádeni herczeg 20 ezer forintokat fog esztendőnként fizetni. — 2) A' *Treviri* Érseknek Augspurgért, a' Bavária Vál. Fejedelem 60000; az Ellwangeri Prépostságért, a' Würtembergi herczeg 20000, mint Vál. Fejedelemnek pedig, Brandeaburgia, Saxonia, Bavária, Hannovera, Würtemberg, Salzburg (Toskána), Hesszen-Kasszel és Báden, mind öszve 100000 forintot. Az *Aschaffenburgi* Vál. Fejedelemnek is éppen annyit — 3) A' *Bambergi* herczeg Püspöknek 60 ezer — 4) A' *Würzburgi* herczeg Püspöknek, azon Püspökségért 60 ezer, és a' Bambergi 70 esztendős h. Püspök halála után, azon Püspökségért 30000 for. 5) A' *Fuldai* és *Eichstaedti* h. Püspököknek, egyen egyen 50000 tallért — 7) A' *Yorki* herczegnek, mint Osnabrücker h. Püspöknek 106,000 tallért fognak esztendőnként fizetni, s. a. t.

N a g y B r i t a n n i a

A' múlt Januárus 20 - dik napján sok külömb külömbféle rangú és állapotú személyek, kiváltképen Orvos Doctorok gyüllöttek Londonban egy vendég házban öszve, és hosszasan tanátskoztak a' felől, mitsoda úton módon lehetne a' természetes, vagy inkább az Arábiai himlöt Európából kiirtani leg könnyebben, 's leg hamarább. A' tehén

himlővel való bé óltásnak fel találója Orvos Doctor *Jenner* is jelen vólt ezen tanátskozásban, ki nek meg köszönhetetlen munkásságát *Wilberforce* javaslásából, az egész emberiség képében meg köszönte ez a' gyűllés, 's azt végzette, hogy kéretteffen szabadság a' Parlamentomoktól arra, hogy ezen pusztító mételet, melly magában Angliában 90000 embert is meg öldököl esztendönként, szabad legyen ki irtani, és adattassék szükséges költség ezen áldott fel tételnek eszközésére. Magok a' jelen vólt személyek is mingyárt 500 font sterlinget szedtek öfzve azon végre magok közt.

Londonból Januar. 19 - dikén. Egy Alexándriában lévő Anglus hadi tiszt így ír onnan Nov. 1-ső napján. Meg lehető harmóniában élnek hadi seregeink most az itt lévő Muzulmánokkal. Mi nem régiben olly példáját adtuk elántok való emberiségünknek, mellyen magok is el bámúltak. A' múlt Octóber 28 - dik napján tartatván a' Mahomed Próféta innepe, mi is, mind az Alexándriai erősségekről, mind annak kikötő helyében lévő hadakozó hajóinkról, annak meg tisztelésére huszonnégy versbe durogtattuk ágyúinkat — Ez a' szép egyet értés nem régiben illy kedvetlen történet által háborítatott meg: Három Török az Anglus sirázsát meg támadván, ez vitézi módon védelmezte magát, ambar nagy kard vágást kapott legyen is a' fején amazoktól. Az Alexándriai kormányozó Basától elégtételt kívánván a' mi vezérünk, adott ugyan de kéntelen kedvetlen, és a' bünös Muzulmant meg sínórozta, mellyen ennek társai meg bosszónkodván, azokat a' hadi tisztjeinket, a' kik annak világból való ki végeztetésén jelenvóltak, meg tá

madtak, és löttek is reájok egynehányszor. Melly értésére esvén a' mi Kórmányozónknak, generál marsot üttetett, és kevés szempillantat múlva az egész itt lévő Anglus hadi nép fegyverben állott. Mint a' nyúl úgy futottak el a' Törökök, ellenben a' Bása, félvén bosszúálló kezeiktől, a' mi fő kvártélyunkon keresett magának bátorságot. — Még most is erőssen foly a' Mammelukok és Törökök közt való háború — egyik sem ad pardont a' másiknak. — A' hadi fenytékre és vitézségre nézve a' Mammelukok sokkal felül múlják a' Törököket, és a' lakosok magok is amazok mellett vannak, a' kik a' sok húzás vonás, és sanyargatás miatt gyomrokból utállyák a' Törököket.

Londonból Jan. 21-ik napján: A' keresztény vallás terjesztésére ügyelő ide való társaság, munkaságának szerentsés előmenetelére nézve, nem régiben haláadó innepet tartott. A' miólta az új Testamentomi szent irás Malabáriai nyelvre által fordítatott, azolta sok Indusok és Braminusok tértek a' keresztény vallásra. Madrásban másodszor is ki fog az új Testamentomi szent irás nyomtatodni. — A' nyomtatványoknak 30000-re öregbitetik a' száma.

Calcuttából, Bengalának fő városából írják, hogy az a' 6000 főből álló oda való hadi sereg, melly Generál *Baird* vezérlése alatt, a' veres tengeren az Egyiptomban volt Francziák ellen hadakozó Anglus hadi népnek segítségére küldetett vala, a' múlt nyáron, Julius 31-ik napján, oda szerentséssen vissza ment, és ámbár a' veres tenger és Nilus vize közt lévő temérdek homokos pusztaikon két izben ment által, még is kevés embert vezett el.

Londonból Jan. 21 ik napján. A' múlt szerdán gazdag vendégféget adott az itt lévő külföldi ministereknek az itt lévő Frantzia követ Generál *Andreossy*. Ministerjeink 's több nagy embereink közül is sokan meg tisztelték azt magok jelenlételek által nevezetessen Lord *Hawkesbury*, Lord *Pelham*, L. *Hobart*, L. *Castlereagh*, L. *Harvey*, Minister *Ad-dington*, *Merry* úr, és többen is. Herceg *Portland*, Gr. *Chatam*, Gr. *St. Vincent*, és *Hammond* úr is hivatalosok voltak, de változó egészség miatt nem jelenhettek meg. Estéli hét órakor ültek le az asztalhoz, és éjfél után költék fel a' mellől. A' vendéglő gazda, General *Andreossy*, Gen. *Leclerc* halála miatt, mély gyászba öltözve jelent meg a' vendégek közt.

Néhány hitelt érdemlő külföldi újság levelek után, mi is azt irtuk vólt nem régiben, hogy valameddig az Egyiptom vissza vételére tett költségeit Angliának a' Fényes Porta vissza nem fizeti, addig amaz ottan lévő hadi népét vissza nem húzza. A' *Morning-Cronicle* nevezetű Londoni közönséges újság levél világossan meg hazuttollya e' dolgot, s a' többi közt így szól: „Tsak úgy vólna ennek kivanasára jussunk, ha ezen vétel alatt küldöttünk vólna a' Fényes Portának az Egyiptomban vólt Frantziák ellen segedelmet. Az Amiens-i békeség kötésben is semmi emlékezet nem tétetődött e' dologról, hanem arra kötelezte magát Anglia, hogy Máltát és Alexandriát előbbi törvényes urainak vissza adja. Tagadhatatlan, hogy sokkal tartozik Angliának a' Fényes Porta, de nem hiszük, hogy nékie tett szolgálatunkat pénzel vissza fizethetné; az illyetén gondolatok nem illené-

nek egy nagy nemzethez, és azt, a' mi Helvétziával, 's Hollandiával történt, mi nem követhettyük. Az olly ditsőség, a' melly minden haszon keresés nélkül való segedelemből származik, sokkal nagyobb hasznunkra szolgál minékünk, mint sem azok a' piafzterek, a' mellyeket mi az erőtlen Diván erfzenyéből ki fatsarnánk. — Gondolni sem lehet, hogy a' mi kórmányszékünk Egyiptomra tett költségeinek vissza térítéséről tsak egy szempillantot is gondolkozott volna valaha. Az által mutathattya meg erántunk való háladatosságát a' Fényes Porta, ha kereskedésünket könnyíti s. a. t."

A' múlt Januáriusban, egy olly társaság állott öszve Londonban, melly egy olly kemény seprő eszköznök fel talalására, mellyel a' kéményeket könnyen és szépen ki lehessen tisztítani, jutalmat tett fel így hogy azok a' szegény gyermekek, a' kik ekkorig ezen veszedelmes munkára alkalmaztattak attól meg szabadúlhassanak. Ezt a' fel találandó eszközt a' Londoni tudományoknak és szép mestersegeknek Akadémiája fogja meg visgálni.

Frantzia Respublika.

A' Sz. Domingóban meg hólt Fr. Generál hamvainak meg tisztelése végett nemtsak a' Conzulok, nemtsak a' főbb rangú tisztviselők, hanem még a' Párisban lévő külső országai ministerek is gyász köntösbe öltöztek. Az Anglus követ Lord *Withworth* kevés napokig viselte azt, a' több Európai udvaroknak ministerjei ellenben még most is gyász ruhában járnak. — Generál *Lannes*, az első Conzúl sógora, Frantzia követ fővel ismét visszafra megy Liszbonába; az első Conzúttól lett elbuzásának alkalmatosságával, az ő eddig való hiv.

séges szolgálatját nagyon meg ditsirte, és arra serkentette ötöt, hogy a' Frantzia kereskedés előmenetelesítésére továbbra is figyelmezzzen szorgalmasan.

A' Párisi officialis újság levélnek a' Monitörnek 28-ik Januariusi darabja, az Algiriai haramja tarsaságról ekként szól: Az Algiriai Dey, az az, uralkodó herczeg, úgymond, hadat izent Dánia Országának, és meg izente az ott lévő Dánus követnek, hogy harmad nap alatt onnan el takerodjon, külömben ebül leszen a' kaptzája. Az ott lévő Frantzia Agensnek, polgár Dübois Thainvil lenek világos parantsolatja lévén az eránt a' Frantzia első Conzultól, hogy minden Frantzia Respublikával barattságban élő Európai Hatalmasságokat védelmezzzen az Afrikai haramja Társaságoknak erőszakoskodasaitól, leg ottan értésére adatta a' Deynek, hogy az első Conzúl, az ő igasságtalan, és olly Hatalmasság eránt való illetlen tselekedetén, melly nemcsak femmi alkalmatosságot nem szolgáltatott nékie arra, sőt inkább nem régiben is nagy adót fizetett nékie, nagyon meg fogna bosszonkodni. Frantzia Országának ezen maga közben vetése nemcsak nem tettett az Algiriai Deynek, sőt még a' Frantzia Agenst is fenyegetni bátorkodott, de elene mivelni femmit sem mérészlett, és a' Dánus követ is tsendességben maradt.

Az Egyiptomba küldetett, de már onnan is visszafordult Frantzia Oberstier *Sebastiani*, útjában a' Corzyrai szigetet, vagy inkább a' Jóniai hét szigetektől álló Respublikát is meg látogatta, kinek Corzyrába lett érkezésen, az ott lévő Franczia gondolkozású lakosok magoknak avval hizelked-

tek, hogy ők előbbi állapotjukba vissza fognának helyheztedni. Értésére esvén polgár *Sebastiani*-nak e' dolog, következő foglalatú levelet közöltetett az odavaló Előjárok által azon szigetnek lakosival.

„Reám bizta, úgymond, az első Conzúl ezen új Respublika szigetjeinek meg látogatását, és azon való örömének ki nyilatkoztatását, melly ezen respublika belső tsendességének vissza állásán ó benne támadt. — Ezen hét szigetből álló Respublika mástól való nem függéséért való kezeségét Francia Ország, az Orosz Birodalom, és a' Fényes Porta válaltak magokra. Ezen három a' leg szorosabb barátság kötele által öszve kaptoltatott Hatalmasságok tellyes reménységben vannak az eránt, hogy ezen Respublikának bóldogságáért való gondoskodásoknak jó következése, és minden felháborodott indulatoskodásoknak vége fog lenni. A' tiszta democratia (a' népnek köz uralkodása), és a' határozhatatlan aristocratia, avagy néhány nemesek által való kórmányoztatása, ezen Respublika alkotmányával ellenkeznek. — Ezen alkalmatossággal 120 ezer tallérból álló adót, és az ott lévő Orosz katoná örizetnek tartására 200000 tallér rendkívül való adót vetett azon hét szigetbéli lakosokra.

Ez a' derék hadi tizt Oberster Sebastiani, a' kit tudnillik az első Conzúl olly feltételből küldött vala a' Levantába és Egyiptomba, hogy a' Frantziáknak, a' revolutió alatt, ott félbe szakadt kereskedéseket helyre állassa, öt hólnapi utazása után Párisba vissza érkezvén a' reá bizatott dolognak folytatásáról az első Conzulnak számot adott.

Ennek az ő hofzas jelentésének summája a' követ-
kezendökből áll: En, úgymond, September 16-di-
kán, Tulonba a' Cornélie nevü fregatra ülvén, 's
azon kikötö helyből még azon a' napon ki evez-
vén, azon hólnap 30-ik napján Tripolisba érkez-
tem. Minekutánna az oda való Basa és Svécia közt
támadt villongást le tsendesitettem, és ötet az Olasz
Respublika meg esmérésére nagy ügyyel bajjal reá-
vettem volna, October 2-ik napján onnan to-
vább utaztam, 's azon hólnap 16-ikán Alexandri-
ába jutottam szerentséssen. — Még a' nap az ott
örizetben lévő Anglus hadi seregeknek fő vezér-
jekhez Generál *Stuarthoz* mentem, 's nálla az
Ammiensi békeffég tellyesítését sürgettem. Eleinte
arra kötelezte magát, hogy rövid idő múlva ki-
fogna Egyiptomból költözni; de minekutánna meg-
határozott feleletet kivántam volna tölle, akként
válaszolt, hogy ő Alexandria oda hagyására sem-
mi parantsolatot nem vett a' Londoni Kórmány-
széktől, és hogy hihetöképen egész télen ott kell
nékie maradni. — Generál *Stuart* középszerü ta-
lentommal biró ember, ellenben az Adjutánsa Fr.
emigrans *Sades* nagy elmével bir, ő igazgattya
a' Generálisát, ő pedig most igen nagy ellensége a'
Frantziáknak. ”

Ezen a' napon, az Alexandriai Basát, és az
oda való Kapitán Beyt is meg látogattam, 's tud-
tokra adtam, hogy nem fokára kereskedésre ügye-
lő Franczia Agensek fognának Egyiptomba menni,
mellyen ök igen nagy örömet, az Anglusoknak to-
vábbi ottmaradásokonn pedig nagyon meg szomo-
rodtak és bosszonkodtak. — A' következett na-
pon másoknak látogatásokra is el mentem, és ök

is vissza látogattak engemet. — October 20-ikán N. Kajróba utázni akarván, a' hirtelen támadt tengeri szelvezek miatt az Alexandriai kikötő helybe vissza térni kényszeritettem. A' következett napon Abukirba, azután Rosettébe, azután Faonebe, más nap Rahmaniebe, October 25-ikén Boulakba jutottam, a' honnan polgár Jaubertet N. Kajróba küldöttem, 's ő általa, oda leendő menetelemről az oda való Török Basának jelentést tettem. Ez, mingyárt a' következett nap reggelén 300 lovas és 200 gyalog katonát küldött előmbe olly véggel, hogy ezek sok ágyú durogások közt engemet N. Kajróba kisirjenek bé. Hozzá lett érkezésem után nékie így szóllottam : a' Frantzia Respublika és Fényes Porta békeességre léptek egymással, az előbbi baratságos - és kereskedésbéli egyesség ismét el kezdődik, és a' van a' Fő Conzultól reám bizva, hogy az ő te erántad való jó indulatjáról bizonyossá tegyek tegedet, és azt is tudtodra adjam, hogy nem sokára kereskedésre ügyelő Agensek fognak Egyiptomba jönni. A' Basa nékem így felelt : „Az első Conzultnak erántam való jó indulatja haladatosságot gerjeszt én bennem, és én mindenkor szives barattsággal fogok az ő Agenseihez viseltetni. — Annakutánna a' nékem rendelt kvártélyra mentem, a' hol a' városbéli főbb főbb emberek látogatásomra jöttek. — October 27-ik napján ismét conferentiát tartottam a' N. Kajrói Török Basával, 's ő előtte ki nyilatkoztattam, hogy reám legyen biztatva, hogy a' Fényes Porta, és Egyiptomi Beyok közt a' közbenjáróságot magamra vállalván, békeltessem őket öszve. Erre a' Basa így felelt, hogy nékie parantsolatja van arra, hogy addig a' hada-

kozástól meg ne szűnnyon, mig egészlen ki nem írta a' Beyokat ; és a' midön én az eddig történt, 's reá nézve szerentsétlen ki menetelü tsatáknak meg hányasából vetéséből meg mutattam volna azt néki, hogy ahoz semmi reménysége nem lehet, a' Fényes Portának hozzá küldött parantsolatját nékem meg mutatta, melly miatt lehetetlen néki a' Beyokkal való meg békéllésről gondolkozni."

(A' többit a' jövő alkalmatossággal.)

Batava Respublika.

Hágából Jan 24-dikén. Ezen Köz-Társaságnak Státus költségei 69 millió forintra mentek az el múlt 1802-dik esztendőben, kiváltképpen azért, mivel a' napkeleti és napnyugoti Indiára küldött flottáknak ki készítésére temérdek költséget kellett fordítani Ezen folyó 1803-ik esztendőre való költségei 54 millióra, jövedelmei pedig 31 millióra fognak menni, a' mellyből ki tetzik, hogy sokkal többre megyen Respublikánknak esztendei költsége mostani jövedelmeinél, és valameddig a' kereskedés előbbi virágzó állapotjára vissza nem áll, addig még csak reményleni sem lehet, hogy a' mi Státusunk jövedelmei költségeit felül haladhassák.

Hágából Jan 25-dikén. A' Frantzia Respublikának nállunk lévő ministerje, polgár *Semonville* a' St. Domingóban meg holt Fr. Generál-*Leclercnek* haláláról a' mi Kormányfőnkünknél az első Konzul nevében jelentést tévén, a' külső dolgokra ügyelő Státus Tittokokra bizatott, hogy a' nevezett Fr. ministernek condoleáljon, a' ki egész familiájával egyetemben 10 napig tartó gyászruhába öltözött,

Admirál de Winter-ről olly tudósítást vett a' Hágai Kormányfő, hogy ő a' kormányára bízott gelvaderrel a' Tuloni kikötő helybe evezvén bé, ott számos szárazra szállítandó truppokat vett volna fel hajóira, a' mellyekkel kevés napokig tartott tengeri utazása után a' Cagliari kikötő helybe (Szárdiniában) ment volna bé, és a' midőn az oda való kormányozótól, a' hajóin lévő betegeknek orvosoltatásokra, és friss víznek vételére nézve, a' szárazra való ki szállásra szabadtságot kért volna, amaz az ott lévő Anglus hajóknak kormányozójával conferentiát tartott, 's azután Admirál *de Winternek* világossan megizente, hogy néki, az ő kérését bé tellyesíteni nem lehet.

Hagából, Jan. 28-ik napján. Mint bizonyos dolgot úgy befzéllek, hogy az Orániai herczegnek, kinek nevében a' Hollandial hadakozó hajokat sequestrum alá vette Anglia, 200000 font sterlinget fogna fizetni. — A' mi tenger partjaink és canalisaink vastag jéggel vannak bé fedve, mellyek hogyha hirtelen lágy idő lesz, a' tengerbe bé fagyott hajóinkba sok kárt fog tenni. — A' napnyugoti Indiából jött tudósítások nem igen kedvezők. Sok helyen a' kaffé termés középserű, sok helyen igen tsekély vólt. — Nádméz sints olly bőven mint másszor vólt, melly miatt mind a' kettőnek nevékedett az árra. — A' St. Domingói nyughatatlanság, a' napkeleti Indiában mind jobban jobban erőt vevő veszedelmes sárga hideg, és a' fekete embereknek dragasága is nagy okai a' kaffé és nádméz szük vóltának.

J e l e n t é s.

Az Orvosi és Gazdasági Tudósítások, mellyeknek némely árkusi már a' sajtó alól is ki

szabadúltak, és itt már készen olvastatnak is, az elküldés módjában tett néminémű akadályok miatt a' két Hazába mind ez ideig is ugyan le nem indittathattak: de mindazáltal légyenek az érde- mes előfizetők arról meg győződve, hogy azon közhaszonra készülő munkának kezekbe lehető ju- tása mivel el haladt, bizonynyal el nem marad; sőt a' Felséges Kamaránál, mellytől függ a' Fő Pos- ta Hivatal is, rövid idő alatt a' dolog már eldül- vén, azonnal a' mi belőle már készen itt hever, egyszerre kezekbe küldődik, 's az után rendel a' többi hetenként.

A' melly árkusok ezen munkából egy eszten- dő alatt hetenként kijönek, az esztendő végivel 4 tsomóban lehet azokat öszszefzedni, mellyekhez négy külön titulusok fognak tartozni, hogy így egy esztendőben ki jött munkát négy darabba lehessen bé köttetetni, 's minden negyedik vagy utolsó da- rabnak a' végire készitődik egy laistrom, mellybe az A B C betűinek rendszerént azon dolgok szor- galmatosan fel fognak jegyződni, a' mellyekről ezen tudósításokban e' vagy amaz esztendőben szó vólt. Hogy így a' munka még azon esztendő tart mintegy újságúl, mivel árkusonként kapja, 's egy- szerre nem sok lévén az olvasni való, kiki una- lom nélkül által nézheti, az esztendő pedig kitel- vén, egy olly hasznos könyv lehessen belőle, melly- be mintegy archivumba az Orvosi és Gazdasági- új hasznos találmányokat öszszefzedgetve együtt lehessen találni. Irtam Bécsben Februariusnak 11. dikén 1803-ban.

Sándorffi József
Orvos Doktor.